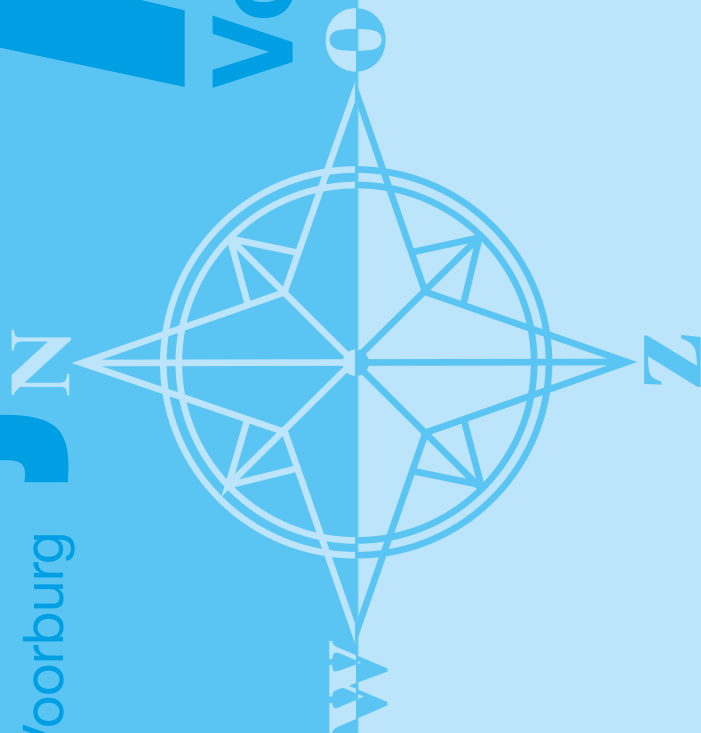

Kerkwijze

Uitgave Protestantse Gemeente te Voorburg

Voorburg

35^e jaargang no. 1
11 januari 2019

In dit nummer o.a.:

- Week van gebed: dienst R.v.K. in Leidschendam
- 20 februari gemeenteavond De Open Hof
- orgelconcert
- gespreksavond voor grootouders
- film "I'll push you"

Kerkelijk Bureau

Bruijnings Ingenhoeslaan 2
2273 KR VOORBURG
Tel. 386.35.02
E-mail: kerkelijkbureau@
protestantsegemeentevoorburg.nl
www.protestantsegemeentevoorburg.nl

Telefonisch bereikbaar/geopend:
Maandag en donderdag
van 9.00 tot 12.00 uur.

Enkele bank- en giro nummers:
Bijdrage Kerkbalans en/of Giften:
NL42 FVLB 0699641152 Protestantse
Gemeente Voorburg

Bestelling collectebonnen:
(€ 20,- per kaart)
NL07 RABO 0365900516 Protestantse
Gemeente Voorburg

Wilt u bij uw bestelling tevens
de portokosten voldoen?
De portokosten bedragen € 0,87
voor 1 t/m 3 collectekaarten en voor
4 of meer collectekaarten € 1,74.
Ook is het mogelijk de collectekaarten
af te halen bij het Kerkelijk Bureau

Diaconie:
NL27 INGB 0000261919 Protestantse
Gemeente Voorburg

ZWO Werelddiaconaat:
NL67 INGB 0009350778 Werkgroep
ZWO Prot. Gem. Voorburg

Zending:
NL96 INGB 0000001881 Zending Prot.
Gem. Voorburg

Kerk Wijzer

Administratie en bezorging:
Zie bovenstaande gegevens bij het
Kerkelijk Bureau.

Redactie:
A.C. Bronsveld-Voerman
H. Nauta
P. Vink

E-mail:
kwbronsveld@kpnmail.nl
kwnauta2@outlook.com
kerkwijzer@
protestantsegemeentevoorburg.nl

Verzoek uw kopij in Word te e-mailen
naar de 3 bovenstaande e-mailadressen.
**Kopij voor het nummer van vrijdag
8 februari moet uiterlijk donderdag
31 januari vóór 17.00 uur worden
ge-e-maild naar de redactieadressen.**

Kerk Wijzer Nieuwe abbonemen-
ten kunnen worden aangemeld bij
het Kerkelijk Bureau. Eenmaal per jaar
krijgt u een verzoek om € 19,50 lees-
geld te voldoen op rek.
NL84 FVLB 0699741858,
Administratie Voorburgs Kerkblad.
Aan hen die buiten Voorburg wonen
wordt per jaar € 26,50 extra aan por-
tokosten in rekening gebracht.

Kerk Wijzer

Kerkdiensten Rooster

Zondag 13 januari

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. W.F. Schormans
19.00 uur ds. E. van der Wolf-Kox

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

De Mantel,
11.15 uur ds. A.J.G. Dronkert,
Den Haag

Zondag 20 januari, Eenheid van de kerken

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. H.M. Marchand
19.00 uur ds. J. Maasland,
Scheveningen

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. E. van der Wolf-Kox

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

**Kerkdienst voor doven, gebouw:
Koningkerk**
10.00 uur ds. E. van der Wolf-Kox

Woensdag 23 januari

De Mantel
oecumenische viering Eenheid
der kerken
10.30 uur ds. W.F. Schormans en pastor
P. Sas

Zondag 27 januari

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. H.M. Marchand, H.A.
19.00 uur dienst Raad van Kerken
in Leidschendam

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf, H.A.

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur ds. K. Bezemer

Zondag 3 februari, Werelddiaconaat

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. W.F. Schormans

19.00 uur ds. A.Sterrenburg

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. H.M. Marchand

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur Hoeksteenlezing, T. Touber

**Kerkdienst voor doven, gebouw:
Koningkerk**
10.00 uur ds. H.M. Marchand

Wijkgemeente Martini

Oude Kerk Herenstraat 77, 2271 CC Voorburg, tel.
3863220.

Predikanten: ds. W.F. Schormans, Parkweg 362, 2271
BK Voorburg, tel: 7520363, e-mail: wfschormans@
hotmail.com. Werkdagen ma/di/wo/do.

En ds. H.M. Marchand, Parkweg 362, 2271 BK Voor-
burg, tel. 7520363, e-mail: hmmarchand@hotmail.
com. Werkdagen ma/di/do.

Scriba: mw. M.E. Hartevelt-Breugom, Wijnandt
van Elststraat 14, 2282 HH Rijswijk, e-mail: scriba.
oudekerkvoorburg@gmail.com, tel. 06-14644402.

Voorzitter: mw. D.M. Redelijkheid-Gerritse, e-mail:
dirmaredelijkheid@xs4all.nl, tel. 06-17042180.

Rek.nr. wijkkas: NL98 INGB 0000 6837 55 t.n.v.

Wijkkas Martinigemeente.

Rek.nr. wijkdiaconie: NL49 INGB 0000 5470 91

t.n.v. Wijkdiaconie Martini Gemeente.

Website: www.oudekerkvoorburg.nl.

Bij de diensten

Zondag 13 januari – (her) bevestiging ambtsdragers

Altijd weer een feestelijk moment
voor de gemeente, de (her)bevesti-
ging van nieuwe ambtsdragers. Dank-
baar zijn we dat een aantal gemeen-
teleden zich geroepen voelt een ambt
op zich te nemen of hun ambtswerk
voort te zetten of als taakdrager de
kerkenraad te ondersteunen. Dank-
baar zijn we ook voor het werk van
hen die afscheid nemen als ambtsdra-
ger of taakdrager. Zie voor de namen
het bericht van de kerkenraad hier-
onder. We lezen in deze dienst Lucas
3: 15-22. Johannes wijst op Jezus en
bij Jezus' doop klinkt een stem uit de
hemel.

Ds. G. Schormans

Zondag 20 januari

Zoals bekend volgen we voor de le-
zingen in de Oude kerk meestal het
Oecumenisch leesrooster. Een rooster
met heel oude wortels, dat wereld-
wijd en in allerlei kerken gebruikt
wordt. Dit jaar lezen we de evange-

lielezingen uit Lucas. Van tijd tot tijd is er de mogelijkheid een alternatief leespad te kiezen, in november/december was dat Openbaring, van 20 januari tot aan de Veertigdagentijd staat Ester aangegeven. Ester maakt deel uit van zgn. feestrollen van Israel (met Ruth, Klaagliederen, Prediker, Hooglied) en wordt gelezen op het joodse Poerimfeest. Het boek vertelt hoe de dreigende uitroeiing van het joodse volk in Perzië (4^e eeuw v. Chr.) wordt afgewend. Deze eerste zondag van de serie horen we Ester 2: 1-17, waar Ester tot koningin wordt gekroond. Ds. L. Marchand

Zondag 27 januari, Heilig Avondmaal

Deze zondag vieren we het Heilig Avondmaal. De lezing is uit Ester 3, waarin verteld wordt hoe Haman, de rechterhand van koning Ahasveros, zijn giftige pijlen richt op het joodse volk dat in ballingschap in het grote Perzische rijk verblijft. Het is het oude liedje: "Er is een volk, dat verstrooid en afgezonderd leeft onder de volken.... En de wetten van de koning volbrengt het niet." Ds. L. Marchand

Zondag 3 februari

We lezen verder in het boek Ester, het Bijbelboek waarin de naam van God niet voor komt. Mordechai spoort zijn nichtje aan op te komen voor haar volk en bij de koning voor de Joden te pleiten. Maar Ester durft niet. "Wie weet, ben je juist koningin geworden met het oog op een tijd als deze". Met knikkende knieën probeert Ester moed te verzamelen.... Ds. G. Schormans

Zondag 10 februari

Zoals u wellicht weet is ons gemeentelid Barbara van 't Veer-Zwaan enige tijd geleden aangesteld als geestelijk verzorger van verzorgingshuis NEBO. In deze dienst zal zij een kerkelijke 'zending' ontvangen vanuit onze gemeente. Dat betekent dat wij als gemeente haar een zegen willen meegeven over het werk dat zij in NEBO doet en ons als gemeente met haar dienstwerk daar verbonden weten. Voorgangers zijn ds. Giel Schormans en pastor Barbara Zwaan.

Diensten in De Mantel

Zondag 13 januari is de eerste Manteldienst in het nieuwe jaar. Om elkaar een gelukkig Nieuwjaar toe te wensen beginnen we vanaf 10.30 uur in het restaurant. De dienst vangt zoals gebruikelijk aan om 11.15 uur in de Maartenzaal. Voorganger is ds. A.J.G. Dronkert. Ook mensen van buiten De Mantel zijn van harte uitgenodigd.

Collectetoelichtingen

De 1^e collecte is altijd voor een diaconaal doel. De 2^e collecte is altijd voor plaatselijke kerkelijke doeleinden zoals huisvesting, salarissen, organisatie e.d.

13 januari -Wijkdiaconie

De wijkdiaconie organiseert activiteiten voor oudere gemeenteleden zoals bezoekwerk, vervoer, bustochten en ontmoetingsdagen, vakantieweek, oogst- en paasgroeten en verleent financiële hulp aan individuen waar nodig. Daarnaast verzorgt zij het Heilig Avondmaal, draagt zij bij aan het werk van Kerk en Buurt en maakt zij door haar bijdrage het jaarlijkse dagje uit van allochtone vrouwen mogelijk.

20 januari - Diaconaal Havenproject Rotterdam

Het Diaconaal Havenproject Rotterdam verleent diaconale hulp vanuit de (PKN-)kerken in de havens van Rotterdam-Rijnmond. Het werkgebied van de diaconaal werker speelt zich voornamelijk af op de schepen die onder goedkope vlaggen varen en op schepen die vanwege bepaalde gebreken aan de ketting liggen. De bemanning op dit soort schepen wordt vaak slecht betaald en bestaat vaak uit mensen van diverse nationaliteiten, waardoor er nogal eens communicatieproblemen zijn. Andere doelgroepen voor de diaconaal werker zijn de zieke zeelieden die in de ziekenhuizen bezocht worden, of gedetineerden die vaak heel eenzaam zijn en bezoek buitengewoon waarderen. Ook wordt er hulp verleend bij problemen rond de arbeidsovereenkomst van de zeelieden.

Voor meer info: www.diaconaalhavenproject.nl/37/cms-Welkom.aspx

27 januari - De Hoop

De Hoop is een evangelische ggz-instelling voor kinderen, jongeren en volwassenen met psychiatrische problemen, verslavingsproblemen en eetstoornissen. Poliklinische zorg, klinische zorg en deeltijdbehandeling behoren tot de mogelijkheden. Ook zijn er verschillende woonvormen voor begeleid en beschermd wonen. De Hoop heeft locaties in Amersfoort, Apeldoorn, Beekbergen, Dordrecht, Houten, Rotterdam, Veenendaal en Vlissingen. Voor meer info: www.dehoop.org.

3 februari - Ouderenwerk

De wijkdiaconie organiseert activiteiten voor oudere gemeenteleden zoals bezoekwerk, vervoer naar de kerk, bustochten en ontmoetingsdagen, vakantiewerk, oogst- en paasgroeten. Hierdoor blijven ouderen betrokken bij kerk en samenleving, ontmoeten ze andere mensen en wordt een bijdrage geleverd aan het voorkomen van eenzaamheid.

Mededeling vanuit de kerkenraad

Bevestiging nieuwe ambtsdragers en herbevestiging ambtsdragers d.d. zondag 13 januari

De kerkenraad is verheugd u de namen van de nieuwe ambtsdragers bekend te kunnen maken. Het betreft: mevrouw D.M. Redelijkheid-Gerritse als ouderling-kerkrentmeester, mevrouw A.M.C Walraven-van Ham als diaken en mevrouw L. Donner als scribe van de diaconie. Zij zullen deel gaan uitmaken van de kerkenraad. De heer J. den Engelsman zal worden bevestigd als kerkrentmeester. Tijdens deze dienst zal de heer D.J. Hagedooren als diaconaal taakdra-

ger worden voorgesteld.

Onze ouderling mevrouw E.W. Schippers-Gijsbers en diaken de heer J.F.J.A. Pronk zijn verkozen voor een derde termijn. Zij zullen in deze dienst worden herbevestigd. Onze diaken mevrouw W.J. de Villeneuve-van Asbeck is verkozen voor een tweede termijn. Zij kan deze zondag niet aanwezig zijn en zal daarom op een later moment worden herbevestigd. Onze ouderling-kerkrentmeester de heer R.M. van der Duin is aftredend en heeft besloten zich niet herkiesbaar te stellen. Van hem nemen wij afscheid in deze dienst evenals van onze taakdragers mevrouw P.T. Doornebal-Hulsman en de heer A. de Graaf.

Sinds 2005 is de Pelikaancommissie actief geweest met geldwervingsacties voor De Voorhof en de restauratie van de toren en het bevorderen van de communicatie tussen kerk en samenleving. Nu de restauratie van de toren vrijwel voltooid is heeft zij aan-gegeven haar taken af te gaan bouwen. Op een moment later in het jaar zullen we van hen afscheid nemen.

De voorgenomen (her)bevestiging vindt plaats in de dienst van 13 januari om 10.00 uur in de Oude Kerk.

Namens de kerkenraad,

*M. Hartevelt-Breugom,
scriba*

Middaggebed

Kan de kerk doordeweeks ook niet open zijn? In december zijn we begonnen met een wekelijks middaggebed. De kerk is open vanaf 11.45 uur, het middaggebed in het koor van de kerk begint na de klokken van 12.00 uur. Een halfuur van rust, gebed, muziek, een kaars die brandt: als teken dat je daar niet alleen zit maar dat de stilte, de muziek en de gebeden gehoord worden.

Koffieochtend en Samen eten

Maandag 4 februari bent u van harte welkom bij de koffie. Van 10.00-12.00 uur kunt u binnen lopen in De Voorhof voor een kopje koffie, thee, iets lekkers en een praatje.

De eerstvolgende maaltijden zijn op 22 januari en 12 februari. Een gezellige maaltijd met mensen van binnen en buiten de kerk, waarbij het elkaar ontmoeten centraal staat. U krijgt voor € 7,50 een driegangsmenu, inloop 17.15 uur, de maaltijd begint om 17.45 uur. U kunt zich aanmelden tot de zaterdag vóór de maaltijd bij Janny van der Heide, tel. 3861534, e-mail jannyvanderheide@versatel.nl. Voor inlichtingen Gerda van der Hoeven, tel. 3872066, e-mail gerdavdhoeven@hotmail.com.

Giften

De wijkkas heeft ontvangen via kerkbalans € 10,- (S) voor het wijkblad en via Daniëlle Tiemens € 20,- (dW). Ontvangen via ds. Schormans: € 20,- voor de wijkdiaconie (gift van enige tijd geleden) en € 100,- voor nieuw speelgoed in de crèche.

Giften voor de Toren

Ontvangen van de Rotary Voorburg € 1.400,-, van de Stichting Fjord € 1.000,-, van Rein Leentfaar € 200,-, zijn prijs bij het Groot Voorburgs Dic-

tee, en van J.C.W. € 50,-; de naopbrengst van de kledingbeurs bedroeg € 168,50, van de verkoop van een schilderij € 25,-. Verder heeft de Lions Club Voorburg € 5.000,- toegezegd.

Kringwerk

Maandag 14 januari Catechese:

thema: Allah of God?

Dinsdag 15 januari: Bijbelkring (10.00-11.30 uur in De Voorhof) over Ester 1.

Ook wie niet eerder is geweest of gewoon een keer wil aanschuiven uit interesse in deze specifieke tekst, is van harte welkom. Ds. L. Marchand.

Dinsdag 15 januari: ABC-cursus (20.00-21.30 uur).

Zondag 20 januari: Lunch 20+ met jonge ouders (12.00-14.00 uur). Net als vorig jaar komen we dit seizoen een keer samen met beide lunchkringen tegelijk. Vorig jaar bleek dat dit heel geanimeerde gesprekken opleverde. Ook is het een gelegenheid om in de gemeente weer eens nieuwe mensen te leren kennen.

Maandag 21 januari: kring geloofsverdieping in De Voorhof. Avinoe, Onze Vader (20.00 uur).

Woensdag 23 januari:

10.00 –12.00 uur Bijbelkring

Donderdag 24 januari:

20.00-22.00 uur Bijbelkring

Van de predikanten

We kijken terug op een mooie kersttijd. Wat een overvloed en vreugde! De kerk weer prachtig versierd, goed bezochte samenkomsten en diensten (en lichtjesavond), veel mooie muziek en ontzettend veel mensen die voor en achter de schermen in de weer waren om onze kerk een gastvrij huis te laten zijn voor velen en zo het goede nieuws van het evangelie te delen. Dat hoorden we her en der ook: dank voor de gastvrijheid die jullie als kerk tonen.

Mooi dat er deze maand nieuwe ambtsdragers zullen worden bevestigd en het werk door kan gaan. Daarover gesproken, voor de kerkrentmeesters komt er een drukke tijd aan: 19 januari gaat de Actie Kerkbalans van start en er is door een kleine commissie vanuit de Algemene Kerkenraad veel energie gestoken in een nieuwe en verbeterde aanpak van deze Actie Kerkbalans. Dat is ook nodig: als kerk krijgen we geen subsidie, maar zijn we volledig afhankelijk van giften. Er is vermogen, maar het aanwenden daarvan is door de landelijke kerk aan regels gebonden. Bovendien zou het eigenlijk niet zo moeten zijn dat je als gemeente leeft op kosten van wat het voorgeslacht geofferd

heeft. Want dat element zit ergens ook in kerkbalans. Het is niet alleen een gift, maar heeft ook iets van een dankoffer. Zoals de wijzen uit het oosten met geschenken kwamen bij het Kerstkind, zo brengen wij onze geschenken bij Hem.

Dank voor alle goede kerst- en nieuwjaarswensen die we ontvingen. U allen een gezegend 2019 gewenst!

*ds. Leneke Marchand
en ds. Giel Schormans*

Lieve mensen,

Op donderdag 27 december ben ik verhuisd naar WZH Het Anker. Vanaf 19 april was ik onderweg van ziekenhuis naar verpleeghuis naar ziekenhuis naar Prinsenhof en dan nu Het Anker. Dank voor de vele mooie boeketten die ik vanuit de Oude Kerk mocht ontvangen. De zeer vele trouwe bezoeken die ik van de "kerkmensen" mocht ontvangen en de gebeden die voor mij zijn uitgesproken hebben mij hoop gegeven, alsmede de vele kaarten die ik mocht ontvangen. Dankbaar ben ik en blij dat ik, dankzij de Kerkomroep, iedere zondag de dienst kan meevieren. Voor u allen een goed 2019. Met een warme groet van

Dicky Sliep

Bedankt

Wij bedanken u voor uw medeleven tijdens de ziekte en na het overlijden van onze opa, (schoon)vader en echtgenoot Piet de Groen.

Uw hartelijke en warme belangstelling na het overlijden heeft ons erg goed gedaan. Uw aanwezigheid tijdens de condoleance en de begrafenis en alle andere blijken van deelneming zijn ons tot grote steun bij het verwerken van dit grote verlies.

Wij wensen u heel veel goeds in het nieuwe jaar.

*Alies de Groen - Kamsteeg
Yovanda, Hans en Lennard
Annette, Henny, Maxim
en Ingmar*

Paulus schreef: In de hoop zijn we gered. Als we echter nu al zonden zien waarop we hopen, zou het geen hoop meer zijn. Maar als wij hopen op wat nog niet zichtbaar is, blijven we in afwachting daarvan volhardend.

Romeinen 8: 22-27

Gezegend 2019!

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וַיִּשְׁמְרֶךָ:

De HEER zegene u en Hij behoede u,

יְאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶנֶךָ:

De HEER doe zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

De HEER verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede!

(Numeri 6:24-26)

God zelf gaf de hogepriester Aaron de opdracht met deze woorden Israël te zegenen en nog steeds klinkt deze zegen in de synagoge. Ook in de kerk klinken deze woorden aan het einde van de dienst. De zegen is meer dan een mooie wens, er gebeurt daadwerkelijk iets: God legt zijn naam op het volk, zijn hand ligt als het ware op hun schouder, Hij gaat met hen.

De (Hebreeuwse) opbouw van de zegen is kunstig en veelzeggend. Drie zinnen, het getal van de volheid. Als iets drie keer wordt gezegd, dan is het waar. De zegen telt vijftien woorden: 3 + 5 + 7 en vijftig Letters: 15 + 20 + 25. Een aanzwellende intensiteit die uitloopt op dat laatste woordje: vrede. Drie keer klinkt de Godsnaam (JHWH dat wij vertalen met Here of HEER). Als je die weglaat houd je twaalf woorden over. Voor iedere stam van Israël een.

DE HEER ZEGENE U EN BEHOEDE. Zegen is concreet: welvaart, gezondheid, huis en haard, kinderen en veel andere zaken worden in de Bijbel zegen genoemd. God gééft die dingen, zomaar om niet. Maar wel met een doel. Zegen hangt (in Genesis 2) samen met de scheppingsopdracht de aarde te bewerken en te bewaren en vruchtbaar te zijn. God geeft ons in de zegen de middelen en de kracht om onze taak en persoonlijke opdracht in het leven uit te voeren. We hoeven het dus niet alleen te doen. Dat is ook de betekenis van dat tweede: "Hij behoede u". Daar zit iets in van de herder: Hij waakt over zijn volk en leidt het, ook in 2019.

DE HEER DOE ZIJN AANGEZICHT OVER U LICHTEN. Er wordt hier gesproken over het 'gezicht' van God. Een gezicht kan donker (op onweer) staan of afgewend worden, een gezicht kan ook licht zijn en vol vreugde. God wendt zijn - vriendelijk - gezicht naar ons toe en wij mogen leven vóór zijn aangezicht. Hij kijkt naar zijn volk met licht en vreugde.

EN ZIJ U GENADIG. De hogepriester zei deze woorden als hij voor het altaar stond waar het zondoffer was gebracht en verzoening was gedaan. Daarom klinkt de zegen in een kerkdienst ook pas aan het einde. Dan heeft de dienst van de verzoening geklonken, dan is Jezus Christus verkondigd.

DE HEER VERHEFFE ZIJN AANGEZICHT OVER U. Je kunt je gezicht laten 'vallen', je kijkt omlaag. bijvoorbeeld als je teleurgesteld bent of in woede ontsteekt. Je kunt je gezicht ook 'verheffen' je kijkt 'omhoog', zoals een vader of moeder haar kleine kind hoog optilt en naar het opkijkt vol vreugde en plezier.

EN GEVE U VREDE. Daar loopt de hele zegen op uit: de Shalom. Dat is meer dan geen ruzie of afwezigheid van oorlog. Het is een harmonie die voortkomt uit de relatie met God: de dingen komen op hun juiste plek te staan. Hoe wij het ook gaan inrichten, als we leven in gemeenschap met Hem en Hem de plaats geven die Hem toekomt, dan zal Hij ons vrede geven, diepe innerlijke vrede. Dat is een vrede die sterker is dan ziekte, oorlog of pijn, een voorproefje van het komende vrededijk. Vertrouwen en moed omdat Hij met ons is....ook in 2019

Shalom!

ds. Giel Schormans

DE VOS VERF

Voor hoogwaardige lak, muurverf en plamuur

Voor professioneel advies

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

WWW.DEVOSVERF.NL / 070 347 36 31

AGTERDENBOSCH
NVM MAKELAARS

NVM • WONEN

telefoon: 070 386 42 45
www.agterdenbosch.nl

FA. A. H. KERKHOF & ZN.

van 1892

BEGRAFENIS – CREMATIEVERZORGING

diverse rouwcentra – telefoon 3451676

FAMILIEONTVANGKAMER en KANTOOR:

Groot Hertoginnelaan 227 – Den Haag

DAMENDRUKKERS

www.damendrukkers.nl

Wijkgemeente De Open Hof

Koningkerk Br. Ingenhoeslaan 4, 2273 KR Voorburg, tel. 3866876. Pred.: ds. J. van der Wolf, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL Voorburg, tel. 2128279 e-mail: jtvanderwolf@gmail.com en ds. E. van der Wolf-Kox, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL, Voorburg, tel. 2128279 e-mail: evanderwolfkox@gmail.com Scriba: mw. R. Dröge-Bouwers, Einddorpstraat 25, 2271 VS Voorburg, tel. 3861611, e-mail: secretariaat@deopenhofvoorburg.nl Rek. Nr. Wijkkas NL30 INGB 0007235874. Rek. Nr. Wijkdiaconie NL95 INGB 0008034372. Website: www.deopenhofvoorburg.nl

Bij de kerkdiensten

Zondag 13 januari

'Zelfkennis' is het thema van deze dienst. In de derde bijeenkomst van de gemeentekringen over Levenskunst ging het daarover. Als je een reëel beeld hebt van je eigen mogelijkheden en onmogelijkheden dan helpt dat je om je weg door het leven te vinden. Ook is het van belang om zicht te hebben op je drijfveren. Waarom doe ik wat ik doe? Zelfkennis is een cruciaal onderdeel van levenskunst. In deze dienst zullen we ons afvragen: hoe kom je aan zelfkennis? Wat levert het op? En hoe bepalend is het geloof in God daarbij? In ieder

geval lezen we uit Psalm 139. Ds. Jan van der Wolf is de voorganger.

Zondag 20 januari

In onze kerk hebben we helaas zelden een doopviering. Maar het zou jammer zijn als we het daardoor ook nooit over de doop hebben in de kerkdienst. De doop is immers een wezenlijk onderdeel van kerkzijn, één van de twee sacramenten. Het is goed om er af en toe bij stil te staan dat je gedoopt bent, of om je af te vragen of je gedoopt zou willen worden (als je niet gedoopt bent). Daarom staat deze zondag in het teken van de doop. We lezen Matteüs 3: 13-17 over de doop van Jezus. We staan stil bij onze eigen doop en belijden het geloof. Je kunt ook naar voren komen en het water in de doopvont aanraken als teken van het beamen van de doop, of het verlangen ernaar. Is dit nieuw? Nee, dit doen we ook ieder jaar in de Paaswakedienst, op de zaterdagavond voor Pasen. Voorganger is ds. Els van der Wolf.

Zondag 27 januari

Voor deze zondag geeft het oecumenisch leesrooster Jesaja 61-19 en Lucas 4: 14-21 als mogelijke lezingen aan. In Lucas 4 lezen we dat Jezus in de syna-

goge opstaat en een gedeelte uit Jesaja 61 leest. Hij besluit de lezing door te zeggen: "Vandaag hebben jullie deze schrifttekst in vervulling horen gaan." In eerste instantie kan Jezus op veel bijval rekenen, maar even later willen ze hem lynchen. Vanwaar deze omslag? In deze dienst, die geleid wordt door ds. Jan van der Wolf, vierten we de Maaltijd van de Heer en werkt de cantorij mee.

Zondag 3 februari

Vanmorgen is onze voorganger ds. Leneke Marchand van onze zustergemeente, de Martiniwijkgemeente. Fijn dat zij bij ons voorgaat! Het is belangrijk dat we elkaar goed leren kennen binnen de Protestantse Gemeente Voorburg. We hebben dan ook in de Algemene Kerkenraad afgesproken dat de predikanten van de Martiniwijk een paar keer per jaar in de Koningkerk voorgaan en omgekeerd.

20-plusgroep

Op zondagavond 13 januari (Koningkerk: 19.00 uur) komt de 20-plusgroep weer bij elkaar. We gaan het dan hebben over de vraag: We geloven in God, maar hoe zit het dan met Jezus Christus? Een keer aanschuiven? Welkom! Info: jtvanderwolf@gmail.com

Ochtendbijbelkring

Woensdagochtend 16 januari komt de ochtendbijbelkring bij elkaar. Om 10.00 uur staat de koffie klaar, 10.15 uur beginnen we. Het duurt tot ongeveer 11.30 uur. Dit jaar draait het om de profeet Elia. We lezen vandaag 1 Koningen 19: 1-9. Elia is bang. De Bijbelkring wordt gehouden in de Koningkerk onder leiding van ds. Els van der Wolf. Iedereen die het fijn vindt om anderen te ontmoeten en zich samen te verdiepen in de Bijbel is welkom.

Leeskring Halík

De kring over het boek "Geduld met God" van Tomás Halík komt bijeen o.l.v. ds. Jan van der Wolf op 15 januari en 12 februari (20.00 uur: Koningkerk)

Geloven en je kleinkind, onderschat je rol niet

Op woensdag 23 januari is er onder leiding van ds. Els van der Wolf een gespreksavond voor opa's en oma's. Grootouders zijn voor kinderen vanzelfsprekende voorbeelden als het gaat om geloof. Het mag daar anders gaan dan thuis, want het zijn opa en oma. Grootouders hebben een gunfactor bij kinderen. Je moet als opa of oma je rol dus niet onderschatten als het gaat om communicatie van het geloof. Daarom deze gespreksavond voor grootouders. We verkennen met elkaar welke mogelijkheden je hebt om je kleinkind iets van geloven te laten proeven. We wisselen ervaringen uit, ook lastige kanten komen daarbij aan de orde. De rol van je eigen kind (de ouder) komt aan bod. En we vragen ons af hoe we als kerk grootouders en kleinkinderen kunnen helpen hierin. Het is fijn als je van tevoren aanmeldt (evanderwolfkox@gmail.com), maar je mag ook spontaan komen. En neem gerust een andere opa of oma mee.

Gegevens: woensdagavond 23 januari, 20.00-21.30 uur in de Koningkerk.

Begin de dag met stilte

Donderdagochtend 31 januari (let op, voor één keer aan het eind van de maand in plaats van aan het begin) is er weer een bijeenkomst christelijke meditatie. Een uur van stilte en gebed, rond een Bijbeltekst, een korte tekst of een icoon. Van 9.30 (max.) 10.30 uur in de Koningkerk onder leiding van ds. Els van der Wolf. De bijeenkomsten zijn los te volgen, maar wie geregeld meedoet zal merken dat de beleving intenser wordt. Je hoeft geen lid van een kerk te zijn of ervaring te hebben om mee te doen.

Welkom! Data: 31 jan. (!), 7 mrt., 4 apr., 2 mei, 6 juni.

Voor in de agenda: 20 februari gemeenteavond

Op woensdagavond 20 februari is er een gemeenteavond over de liturgie. Uitgangspunt voor deze avond is de PKN-brochure 'Tot Gods eer.' Deze brochure is geschreven door hoogleraar praktische theologie Marcel Barnard met het oog op het gesprek in de gemeente over de liturgie.

Terugblik Kerst

We zien als gemeente terug op een bijzondere kersttijd. Ons kerkgebouw is intensief gebruikt deze weken. Honderden schoolkinderen hebben Kerst gevierd. Er was een mooie kerstmiddag voor de oudere gemeenteleden. Op kerstavond was er een goed verzorgd kerstdiner voor zo'n 150 mensen. Het gelegenheidskoor onder leiding van Wim Keijzer zorgde voor een feestelijke stemming in de kerstavonddienst. In een volle kerk hebben we nagedacht over de woorden van de engel "Wees niet bang!" Op kerstmorgen werden we verrast door een gelegenheidskinderkoor van meer dan 20 kinderen, onder leiding van Renie Luteijn en Annette Hendriks. De kinderen zongen de sterren van de hemel! We hebben samen het kerstverhaal 'uitgepakt' als een cadeau van God aan ons. "Goed nieuws!" daar draaide het om. Al deze kerstvieringen werden gedragen door heel veel mensen. daar zijn we dankbaar voor. Er is enorm veel werk verzet. Een voorrecht om dat met elkaar te kunnen doen!

Bedankt

Bedankt voor alle goede wensen rond de Kerst en voor het nieuwe jaar. Al die kaartjes met een goed woord, een groet. Dat doet goed.

Vakantie

Van 2 t/m 10 februari vieren wij vakantie. Wij zijn niet thuis, maar ons huis is wel bewoond deze week. Als u dringend een predikant nodig heeft, neem dan contact op met Ria de Graaf (3863109) of Bruun Feijen (3875444). Zij weten wie beschikbaar is.

Ten slotte

Het refrein van het nieuwe kinderlied, wat we vanaf 6 januari zingen in de kerkdiensten:
*Ga op weg. Vind je spoor.
Ga de hele wereld door.
Want dan kom je mensen tegen
en ontdek je nieuwe wegen.*

Ga op weg in Jezus 'naam en ga ervoor!

Een hartelijke groet,
ds. Jan en Els van der Wolf

Vergaderingen

Het dagelijks bestuur heeft op 8 januari vergaderd. De kerkenraad vergadert op 22 januari in één van de zalen van de Koningkerk.

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen

Vrijzinnig Centrum "De Hoeksteen", Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg, tel. 3863413. Voorganger: mevr. ds. K. Bezemer, Floris Vesterlaan 23, 2343 RV Oegstgeest, tel. 071-5320438. Secretaris: dhr. J. Jager, Rozenboomlaan 139, 2274 HK Voorburg, tel. 0620617539.

Zondag 27 januari

10.30 uur ds. K. Bezemer
Organist Albert van de Haven
M.m.v. Het Hoeksteenkoor
o.l.v. Frits Muusse

Zondag 3 februari

10.30 uur Hoeksteenlezing,
De weg van de held
Spreker Tijn Touber
Een lezing over het grootste avontuur van je leven, je diepste passie, belangrijkste mentor, heilige graal, favoriete probleem en ultieme levensbestemming. Ontdek de held in jezelf. Wij mensen, hebben in essentie allemaal dezelfde lessen te leren, inwijdingen te ondergaan en inzichten te verwerken. Aan de buitenkant zien onze levens er verschillend uit, maar de innerlijke weg verloopt voor ons allen via archetypische stappen en wendingen. Wanneer je dit oerverhaal (de mono mythe) leert kennen, snap je je eigen leven en de fases waar je doorheen gaat beter.

Deze lezing wordt georganiseerd in samenwerking met de Bibliotheek aan de Vliet en vindt plaats in het Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen Rozenboomlaan 119, Voorburg.
Entree: € 7,-. Hoeksteenleden en -vrienden € 5,-, voor leden van de bibliotheek online via Ideal € 5,50; koffie/thee € 1,- (a.u.b. gepast betalen).

Kringen

Donderdag 17 januari
19.45 uur Hedendaagse filosofen over de wereld
O.l.v. drs. K. Bezemer

Dinsdag 5 februari
14.00 uur Latijnse leeskring
Info: T. Spruijt 3472807

*Namens het bestuur wens ik u allen een voorspoedig en gezond 2019.
Hartelijke groet,*

Simon van Proosdij

Diaconie

Diaconie

De Diaconie kijkt met een goed gevoel terug op haar activiteiten tijdens de afgelopen kerstperiode. Voor rond de 100 senioren in beide wijkgemeenten werden geslaagde kerstbijeenkomsten belegd in het kader van ontmoeting en een viering; in wijkgemeente De Open Hof in samenwerking met het Pastoraat. Voor het welslagen van deze bijeenkomsten danken we ook vele vrijwilligers voor vervoer, het klaarmaken van de ruimten en versnaperingen.

De diaconie kon 25 gezinnen of eenpersoonshuishoudens die door verschillende omstandigheden krap bij kas zitten, verblijden met een kerstgift. Door een gift van de organisatie Kinderhulp konden we 5 gezinnen gelukkig maken met een extra gift. Ook mochten we in een aantal situaties bijdragen aan financiële hulpverlening in samenwerking met schuldhulpmaatjes van Stichting Arm in Arm.

Tijdens de bespreking van het beleidsplan eind november gaven enkele vragen en suggesties aanleiding tot een paar tekstuele wijzigingen die onder dank zullen worden meegedeeld aan de indieners.

Voor het komend jaar zal de diaconie zich naast de gebruikelijke activiteiten ook richten op de mogelijkheden voor de inzet van het rendement van de extra financiële middelen die inmiddels op de bankrekening zijn bijgeschreven. Op 4 januari heeft de notariële overdracht plaatsgevonden van het tweede deel van de grond van Rustoord. Bijzondere dank voor de inzet van Louis Cosman, ook als gevolmachtigde, gedurende het afgelopen jaar!

De tendens dat mensen minder contant geld bij zich hebben lijkt in de opbrengsten van de collecten (zie elders) nog niet direct merkbaar. Toch zal gekeken worden naar alternatieven. Vooreerst bevelen we u daarvoor toch echt de aankoop van collecte-

bonnen aan. Zie hiervoor de colofon aan de binnenzijde van de omslag van de KerkWijzer. Dit blijft toch vooreerst een goede manier om zonder contacten toch anoniem bij te dragen aan de collectebestemmingen, zonder dat de ontvanger daarvoor kosten in rekening worden gebracht.

We zijn verheugd u mee te delen dat in de wijkgemeente Martini mw. Adrie Walraven wordt herbenoemd als diaken. Mw. Lydië Donner-Vorisková zal als nieuwe diaken zich vooral richten op het secretariaat van het College van Diakenen. Dhr. Dick Hagedooren wordt aan de gemeente voorgesteld als vertegenwoordigend diaconaal medewerker voor de PGV, hij zal zich vooral richten op activiteiten voor stamhouders.

Van de executeur-testamentair van een in 2017 overleden gemeentelid uit onze PGV hebben we bericht gekregen dat de diaconie ruim € 9.100,- zal ontvangen. We beraden ons over een mogelijke specifieke diaconale bestemming. Denkt u met ons mee?

Het komend jaar ligt weer mooi werk te wachten, waarbij hulp en versterking echt dringend nodig is! Met nieuwe financiële middelen kan de wijkdiaconie en het College van Diakenen belangrijk werk verrichten voor de kerkelijke wijkgemeenten. Ook in een breder maatschappelijk perspectief zijn we in staat om in ondersteunende zin meer vorm te geven aan onze diaconale en missionaire opdracht. Van harte roepen we u op om met ons mee te denken. Als u ideeën heeft voor de besteding van extra middelen horen wij dat graag van u. U kunt contact opnemen met ondergetekenden of via de secretaris per mail: secr.cvd@gmail.com

*Cor Hoek en Atte Roskam,
resp. voorzitter en penningmeester
College van Diakenen*

Kerkelijke berichten

Een avond gewijd aan de Syrisch-Orthodoxe Kerk

In het kader van een serie over Christelijke Kerken in het Midden-Oosten organiseerde de Algemene Kerkenraad op 28 november in de Koningkerk een avond met drs. Gewargis (George) Acis, diaken van de Syrisch-Orthodoxe Kerk in Rijssen, ingeleid door ds. Giel Schormans. De presentatie van de heer Acis en de antwoorden die hij gaf op de vele vragen van de aanwezigen leverden zeer interes-

sante informatie op, waarvan ik een aantal markante punten met u wil delen.

De Syrisch-Orthodoxe Kerk is historisch gezien niet anders dan de Aramese Kerk (en noemt zichzelf ook zo) en daarmee waarschijnlijk de oudste kerk ter wereld: reeds in 37 n.Chr. stichtte de apostel Petrus de bisschopsstoel van Antiochië, nog ruim voordat hij de eerste bisschop van Rome werd. Veel kerken zijn gebouwd in de 4^e en 5^e eeuw n.Chr., bovenop de heuvel waaraan het dorp is gevestigd. Het St. Gabriëlsklooster uit 390 n.Chr. in Turkije is nog in goede staat, evenals het St. Marcusklooster in Jeruzalem. De Syriërs noemen zich ook nu nog vaak Arameeërs; zij voelen zich de erfgenamen van aartsvader Abraham. Stamland is Mesopotamië, de meeste gelovigen wonen in Syrië en Irak, met ook flinke gemeenschappen in Turkije en Libanon. Zij vormen een tak van de Oriëntaals orthodoxen (waaronder ook de Koptische Kerk, de Armeens-Apostolische Kerk, de Ethiopische en Eritreese Kerken en een kerkgenootschap in India) en splitsten zich in 451 af van de andere orthodoxe kerken bij het Concilie van Chalcedon. De Syrisch-Orthodoxe Kerk is aangesloten bij de oecumene (regionaal, landelijk en internationaal) en de Wereldraad van Kerken.

De (Oud-)Aramese taal, die de lingua franca was tijdens Christus' leven en tot in de 3^e/4^e eeuw n.Chr., wordt nog steeds in enkele plaatsjes in Syrië gesproken; er zijn verschillende soorten van schrift. De taal is verwant aan het Hebreeuws en het Arabisch. De kerkvaders zijn ons via de Arabieren overgeleverd door de Syriërs; veel Arabische termen stammen uit het Aramees! Maar de oorspronkelijk Aramese Bijbelteksten zijn niet langer bewaard, we hebben slechts Griekse vertalingen.

Als de eerste Syrisch-Orthodoxe patriarch, de hoogste rang onder de geestelijken, wordt Petrus gezien. Het patriarchaat, dat niet onfeilbaar is, was tot 518 n.Chr. gevestigd in Antiochië, maar zetelt nu in Damascus; hieronder ressorteren thans 1,2 miljoen gelovigen, of, als je India erbij rekent, wel 10 miljoen. Daaronder fungeren 9 rangen geestelijken (conform de 9 rangen engelen): aartsbisschoppen (er zijn 100 aartsdiocesen) en bisschoppen (diocesen), en dan priesters, aartsdiakenen, diakenen, subdiakenen, zangers en lezers; voor deze ambten bestaat een eigen opleiding. Alleen de hoogste vier rangen worden door de kerk betaald. Van priesters wordt verwacht dat zij gehuwd

zijn; celibaat komt bij de hoge geestelijken voor, maar is vrijwillig. De Heilige Geest komt alleen uit de Vader. De liturgieën dateren nog uit het eerste begin, de belangrijkste is van Jezus' broer Jacobus! Bij de dienst staat niet het woord, maar het leven van Christus centraal. Door de Communie wordt je één. Alle zintuigen spelen een rol, het hart moet ook spreken. Men staat tijdens de kerkdienst. De priester staat met het gezicht naar het altaar en de rug naar de gemeente. Iconen spelen een grote rol. Men slaat een kruis, maar, anders dan bij de katholieken, eerst van boven naar beneden en dan van links naar rechts. Het beeld van de 3^e patriarch, Ignatius, wordt nog steeds bij processies rondgedragen. Gevast wordt op woensdag en vrijdag (gevangenneming en kruisiging van Christus), men eet dan geen dierlijke gerechten.

De presentie van de Kerk in het Midden-Oosten is de afgelopen honderd jaren dramatisch gedaald, onder druk van de geopolitieke situatie: de voortschrijdende radicalisering van de Islam, de oorlogen, genocide door de Turken tijdens de Eerste Wereldoorlog (die naast de Armeniërs ook de Arameeërs trof), de uitzichtloosheid en de migratiegolven die daarvan het gevolg zijn. Waar moslims, christenen en joden eeuwenlang vreedzaam naast elkaar leefden worden de moslims de laatste decennia steeds minder tolerant. Scholen en andere gebouwen worden kapotgeschoten, ziekteverzekering en medicijnen zijn niet meer te krijgen. Hoezeer Rode Kruis en kerken ook hun best doen; men laat zich slechts drijven door de hoop op verlossing. Het martelaarschap is daardoor nog springlevend in deze streken, je geeft je leven voor het geloof! Met uitzondering van Libanon, waar 40% van de bevolking nog Christen is, zijn de aantallen gehalveerd, nu wonen er nog ongeveer 900.000 christenen in Syrië - van wie 350.000 Syrisch-orthodoxen - en evenveel in Irak. De overigen leven in diaspora in alle delen van de wereld, met name in West-Europa, Amerika en India.

In Nederland hebben zich inmiddels rond 20.000 Syrisch-orthodoxe christenen gevestigd. De grootste concentratie bevindt zich in Rijssen (Overijssel), gesticht in 1978 door 79 personen met 40 gezinnen; er is daar een eigen begraafplaats met mausoleum. Maar er zijn ook 8 andere parochies, meest daar in de omgeving maar ook in Amsterdam. De Syrisch-orthodoxen integreren uitstekend in de Nederlandse maatschappij.

Is de Syrisch-Orthodoxe Kerk een vervolgd kerk? Ja en nee. Men wordt door de formele overheden getoleerd, zeker in Syrië, maar de maatschappij is nog feodaal. Kerken bouwen mag daar niet! En hier mogen intussen wel moskeeën gebouwd worden... Gewardis Acis vindt dat we hier te goedgegelovig optreden richting de islam, waar "de haatprekerij gedijt dankzij de olie".

Impressies van Carel de Villeneuve

Film in de Koningkerk **Woensdag 16 januari** **om 19.30 uur**

I'll push you

Twee vrienden Justin en Patrick ondernemen een reis via de beroemde pelgrimsroute naar Santiago de Compostella. Het begon met 3 woorden: I'll push you. Deze reis zal 34 dagen in beslag nemen terwijl ze 500 mijl wandelen. Omdat Justin in een rolstoel zit vanwege een zeldzame zenuw-aandoening zal Patrick zijn vriend voortduwen. Ze komen zichzelf tegen door tegenslagen onderweg en vermoeidheid: wat betekent het om steeds geholpen te worden en om steeds te willen helpen. Bij zware trajecten onderweg ondervinden ze hartverwarmende steun van andere wandelaars. We zien mooie beelden van de route, dus als je van plan bent om ooit de route te lopen.....

Na de film is er een nagesprek.

Met vriendelijke groet,

Bruun Feijen

Mazzel Kids Praise **Kom ook en doe mee!**

Zondag 20 januari is er weer
Mazzel Kids Praise

Tijd: 16.00-17.00 uur.

Thema: 'Een nieuwe start'.

Plaats: Kruisheuvelkerk, Burgemeester Roeringlaan 6, Leidschendam. Vlak bij winkelcentrum Leidsenhage (goed bereikbaar met tram 6, tram 2 en bus 46).

Het nieuwe jaar beginnen we fris met 'Een nieuwe start'. We gaan allemaal leuke liedjes zingen, met gebaren en dansjes en de toffe Mazzelband begeleidt ons. We doen een spel "jongens tegen de meiden", er is een talent van de dag en het verhaal gaat over Zachheus die een nieuwe start maakt in zijn leven.

Bij Kids Praise komen kinderen uit verschillende kerken bij elkaar en ook kinderen die nog nooit in de kerk geweest zijn. Het is voor alle kinderen uit de regio Den Haag vanaf 3 jaar t/m iedereen die nog jong van hart is.

Papa's, mama's, opa's, oma's, burens zijn ook van harte welkom, maar de kinderen staan centraal. Samen hebben we plezier en zingen we liedjes over en voor God.

Mazzel Kids Praise is maandelijks behalve de grote schoolvakanties. De eerstvolgende data zijn gepland: 20 januari, 17 februari, 17 maart, 19 mei, 23 juni. Toegang gratis. Nieuwsgierig? Kom een keer kijken!

Info: www.mazzelkidspraise.nl

Mail: mazzelkids@outlook.com

Tel: 06 38139803

Facebook 'Mazzel Kids Praise'.

Oecumenisch Vrouwenwerk **Leidschendam-Voorburg**

Na een mooie adventviering voor alle belangstellenden van het oecumenisch vrouwenwerk starten de Vrouwen en Geloofachtenden in 2019 weer op woensdag 16 januari in de Haard, Moltenpad 2a, achter de Petrus en Pauluskerk. De inleidster die ochtend is Bep van Sloten, voorzitter van de Raad van Kerken Leidschendam-Voorburg. Zij zal vanuit haar invalshoek het onderwerp "Beelden van God" bespreken. Vanaf 9.45 uur staat de koffie klaar, de inleidster begint om 10.00 uur en de ochtend wordt uiterlijk om 12.00 uur afgesloten. Ook deze ochtend is iedereen van harte welkom. Informatie bij Marianne Pompert, pompert-marianne@gmail.com of Plony Korving, p.korving@outlook.com

Plaatselijke berichten

Prot Christelijke Ouderen Bond (PCOB)

De afdeling Leidschendam-Voorburg houdt de eerstvolgende contactbijeenkomst op dinsdag

12 februari in de Kruisheuvelkerk, Burg. Roeringlaan 6 te Leidschendam. Aanvang 14.00 uur.

De heer Ruud van Tol geeft dan een lezing over "de natuur in Kenia".

U bent allen van harte welkom.

J. Carton

Confessionele vereniging

Boeiende lezing op donderdag
24 januari over:

De Synode van Dordrecht en de Statenvertaling

Op 13 november 2018 was het 400 jaar geleden dat de Nationale Synode in Dordrecht werd geopend. De aanleiding voor het houden van deze be-

langrijke synode, die destijds ook een internationale uitstraling had, was de grote onrust die was ontstaan over de uitleg van de leer van de uitverkiezing. Hierover moest de Synode dus een uitspraak doen, maar daarnaast werden ook nog andere belangrijke besluiten genomen. Tussen 19 en 27 november 1618, al bijna aan het begin van de synode, werd in zeven zittingen door de synode besloten om te komen tot een nieuwe Bijbelvertaling vanuit de grondtekst. De synode benoemde drie vertalers voor het Oude Testament en drie voor het Nieuwe Testament. Verder werden er eventuele vervangers en revisoren aangesteld. Vanwege oorlogsomstandigheden konden zij pas in 1625 beginnen, toen er geld vrij werd gemaakt door de Staten-Generaal. Op 29 juli 1637 keurden de opdrachtgevers, de Staten-Generaal, het werk goed en machtigden de uitgave. De Statenvertaling is van grote betekenis geweest voor de kerk en het onderwijs in ons land en is in veel kerken nog altijd als de meest gezaghebbende vertaling in gebruik.

In 2010 verscheen de Herziene Statenvertaling die vooral ingang heeft gevonden in de gemeenten die behoren tot de Gereformeerde Bond, maar ook in een aantal Confessionele gemeenten. In de lezing willen we ingaan op de voorgangers van de Statenvertaling, de totstandkoming van de Statenvertaling, een aantal karakteristieke trekken ervan en natuurlijk ook op de betekenis in de loop van de eeuwen.

Deze lezing wordt gehouden door ds. Leen den Breejen uit Delft, de oudvoorzitter van de landelijke Confessionele Vereniging, op 24 januari van 20.00-22.00 uur in De Voorhof naast de Oude Kerk te Voorburg. Leden en belangstellenden zijn van harte welkom.

Joke Verstraate-Krul, secretaris

Muzikale berichten

Stichting Orgelconcerten Oude Kerk Voorburg

Het orgelseizoen van 2018-2019 is in volle gang!

We hebben op 26 januari weer een mooi concert gepland: Hans Houtman gaat het concert verzorgen. Hans is cantororganist van de Oude Kerk. Hans gaat werken spelen van Guillemant, Wesley, Bach, Mendelssohn, Reger en Franck. U ziet, het belooft een

mooi concert te worden!

Na het concert bieden we u een drankje aan om nog met de organist na te kunnen praten.

Entree € 8,- incl drankje. Tot 16 jaar gratis toegang.

Van harte welkom!!

Hans Houtman (1976) studeerde orgel 1^e fase, vroeger DM, aan het Rotterdams Conservatorium bij Bas de Vroome. De 2^e fase, vroeger UM, heeft hij in 2002 cum laude afgerond bij Ben van Oosten. Hij volgde koordirectielessen bij Barend Schuurman. Hans Houtman is als cantor-organist verbonden aan de Oude of Martinikerk te Voorburg. Als dirigent is hij verbonden aan de Marianne-cantorij te Voorburg, het Hervormd Kerkkoor Hoornaar, het Oratoriumkoor 'Arte Vocale' uit Middelharnis en het projectkamerkoor Capella Musica Aeterna.

Overige berichten

Week van Gebed 2019 zet het recht voor ogen

'Recht voor ogen' is het thema voor de Week van Gebed voor de eenheid van de christenen. De jaarlijkse gebedsweek vindt plaats van 20 tot en met 27 januari. Het thema haakt aan op de oproep om 'recht te zoeken' in het Bijbelboek Deuteronomium en is gekozen door de kerken in Indonesië. De kerken in Indonesië vinden het belangrijk het recht voor ogen te houden als basis voor eenheid. In hun land hebben zij ervaren hoe onrecht zorgt voor verdeeldheid en exclusiviteit. Dit terwijl de samenleving voorheen juist gekenmerkt werd door samenwerking en solidariteit. Deze thematiek sluit prachtig aan bij de Week van Gebed voor de eenheid.

De centrale Bijbeltekst van de Week van Gebed komt in 2019 uit het boek Deuteronomium 16 vers 10-20. Een hoofdstuk waarin Gods voorschriften

over festiviteiten als vanzelf overgaan in de opdracht om rechters aan te stellen en niets anders te zoeken dan het recht. Voor christenen in Indonesië is dat geen vreemde combinatie.

Indonesië is een groot en zeer divers land. Het bestaat uit 265 miljoen mensen, 17.000 eilanden, 1.350 etnische groepen en meer dan 740 lokale talen. Ongeveer 10% van de inwoners zijn christen, afkomstig uit diverse tradities. Zijn grote verscheidenheid, maakte Indonesië uniek in de manier waarop het eenheid vormgaf. Het motto 'eenheid in verscheidenheid' is in het land een bekend fenomeen. Het principe gotong royong maakt dit mogelijk. Dit staat voor samenwerking en voor leven in solidariteit. Alle aspecten van het leven worden gedeeld: zoals werk, rouw en feest. Daarbij wordt iedere Indonesiër erkend als broer of zus.

Toch wordt deze eenheid vandaag-de dag op nieuwe manieren bedreigd. Veel van de economische groei die Indonesië afgelopen decennia heeft doorgemaakt, is gebouwd op een systeem van competitie. Dit is in schril contrast met de samenwerking van gotong royong. Er is sprake van corruptie: zij die de zwakken horen te beschermen en horen op te komen voor recht, doen vaak het tegenovergestelde. Het gevolg is dat het gat tussen rijken en armen steeds groter is geworden. Zo kent een land rijk aan voorzieningen de schande van vele mensen die leven in armoede. Zoals een traditioneel Indonesisch gezegde het verwoordt: "Een muis sterft van de honger in de schuur vol met rijst." Ondertussen worden specifieke etnische en religieuze groepen geassocieerd met rijkdom op een manier die voeding geeft aan spanningen. Radicalisering zet de ene gemeenschap op tegen de ander.

De woorden uit het Bijbelboek Deuteronomium – "Zoek het recht en niets dan het recht" (zie Deuteronomium 16 vers 18-20) – spreken krachtig in de situatie van de Indonesiërs. De perikoop volgt op een hoofdstuk waar feesten het centrale thema zijn. God instrueert zijn volk iedereen bij het feest te betrekken: "Vier dan uitbundig feest, samen met uw zonen en dochters, uw slaven, uw slavinnen, en de Leviëten, de vreemdelingen, de weduwen en de wezen die bij u in de stad wonen." (o.a. Deuteronomium 16 vers 14). Indonesische christenen zien graag herstel van deze zelfde

geest van 'inclusief feestvieren', die zij voorheen dwars door de diversiteit aan gemeenschappen heen genoten. Het zoeken van recht is daar onlosmakelijk aan verbonden.

De Raad van Kerken en MissieNederland kennen een lange gebedstraditie die teruggaat op initiatieven van ruim 150 jaar geleden. Wereldwijd bidden miljoenen christenen mee. Door samen te bidden blijken zij onderlinge verwantschap te ervaren. Tegelijk tonen ze hun verantwoordelijkheid voor anderen door de problemen van de samenleving in de voorbeden een plek te geven. Afgelopen jaar hebben in Nederland naar schatting zo'n 200.000 mensen meegedaan met het initiatief.

Humanitas academie, 'plezier staat voorop'

De vrijwilligers van Humanitas ondersteunen mensen in onder meer zelfredzaamheid, omgaan met verlies en opvoeden. De Humanitas Academie bereidt hen voor op deze taak. 'De combinatie van online en offline leren werkt daarbij heel goed', weet projectcoördinator Hetty Kamphorst. Bij Humanitas gaat geen vrijwilliger ongeschoold aan de slag. Ze werken met kwetsbare mensen, vandaar dat we vinden dat ze daarin getraind moeten worden. Ook de kwaliteit van de trainingen moet goed zijn. We houden die up-to-date door onderzoek en door maatschappelijke ontwikkelingen en trends te volgen.'

Hoe ziet een training bij Humanitas eruit?

'Iedere vrijwilliger krijgt een introductie- en basistraining. Daarna volgen trainingen per thema, zoals thuisadministratie of vriendschappelijk huisbezoek. De meerderheid

Opbrengsten Diaconale collecten december

02 december	Kerstgiften	€ 392,40
09 december	Kerstgroeten	€ 584,37
16 december	Financiële nood	€ 591,23
23 december	Amnesty International	€ 590,21
24 december	Kinderen in de Knel	€ 1.654,27
25 december	Kinderen in de Knel	€ 1.290,46
31 december	Wijkdiaconie	€ 175,55

NB. 30 december volgt in de volgende KerkWijzer

van onze trainingen zijn blended. Dat wil zeggen dat er een online deel is dat je thuis doorloopt en een live deel; een klassikale bijeenkomst. De vrijwilliger krijgt een inlogcode en kan direct aan de slag met de online modules, die de theoretische component van een training vormen. Je vindt er stukken om te lezen, video's, en je beantwoordt er vragen. Tijdens de bijeenkomst maken we vervolgens de vertaalslag naar de praktijk.'

Waarom kozen jullie voor deze nieuwe manier van leren?

'Onze groep vrijwilligers verandert qua samenstelling. Er doen studenten mee en mensen die, vanuit maatschappelijke betrokkenheid, naast hun werk iets voor een ander willen betekenen of die vrijwilligerswerk gebruiken als opstap naar werk. Daar sluit de onlinetraining veel beter op aan omdat je voorafgaand aan de klassikale bijeenkomst op je eigen manier in de materie kunt duiken. We bieden nu hogere kwaliteit. Aan de positieve reacties van onze vrijwilligers merken we de meerwaarde. Mensen zijn gretig om te leren.'

Zijn klassikale bijeenkomsten nog wel nodig?

'Zeker! Dankzij het online gedeelte ligt er een sterke basis waarna in de bijeenkomst kennis uitwisselen centraal staat. Dit is toch de beste leer-methode én het verbindt vrijwilligers onderling en met ons als Humanitas. Plezier moet altijd voorop staan. Zelf geef ik de training thuisadministratie.

Soms nodig ik een gastspreker uit, bijvoorbeeld iemand van een incasobureau. Er is een maaltijd, het is heel informeel. Deze avonden worden drukbezocht.'

In een gelijkenis zei de heer tegen zijn dienaar: Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar. Omdat je betrouwbaar bent gebleken in het kleine, zal ik je over veel meer aanstellen. Wees welkom bij het feestmaal van je heer.

Matteüs 25: 14-30

KerkRadio/KerkTV

Bent u niet in staat om de kerkdiensten in de kerk bij te wonen, maak dan gebruik van een van de vele mogelijkheden de diensten vanuit de Oude Kerk en vanuit de Koningkerk live of later mee te maken.

1. Alleen luisteren: met een KerkWebRadio (KWR). Deze maakt direct verbinding met een van de kerken en is aangesloten op de telefoonlijn (KPN) of internetaansluiting. Aanvragen via het Kerkelijk Bureau.
2. Luisteren en/of kijken (live of later) op PC of laptop via kerkomroep.nl. Kies plaats en kerk en klik op kijken of luisteren.
3. Luisteren en/of kijken (live of later) op smartphone of tablet: met de app Kerkomroep. Voor Iphone en Ipad gratis beschikbaar in de Apple Appstore onder de categorie Lifestyle. De app voor Android-apparatuur via Google Play onder de zoekopdracht Kerkomroep. Bijzonder in de app is een button "Mijn kerken", waaronder u uw voorkeuren opslaat. Zorg wel voor een goede wifi-verbinding.
4. Luisteren en/of kijken (live of later) op TV. Dit kan met een Google Chromecast aangesloten op een HDMI-poort en wordt bediend met de Kerkomroep-app op uw smartphone. Tevens is een Mediabox te koop, die wordt bediend met een bijgeleverde afstandsbediening.

Bel voor inlichtingen het Kerkelijk Bureau: 3863502.

Om iedereen in de kerk te krijgen is een heel gedoe

Buiten het licht van de schijnwerpers groeit in Den Haag het christendom. Nieuwe Hagenaars uit Afrika en het Midden-Oosten kiezen voor 'het pad van Jezus'. Ook moslims ontdekken de kerk. In de Schilderswijk groeit de kerk. Dat is de overtuiging van Peter Strating, als predikant verbonden aan de Havenkerk (Om en Bij). Op buitenstaanders mag dat merkwaardig overkomen, maar het is zijn vaste overtuiging. 'Er gaan hier nu méér mensen naar de kerk dan tien jaar geleden.' Die groei is vooral toe te schrijven aan de migranten. Eritreeërs, Ghanezen, Soedanezen, Syriërs, Algerijnen – het zijn allemaal nieuwe Hagenaars die christen zijn.

De Havenkerk biedt op vrijdagavond ruimte aan een inmiddels echt Haagse kerk, die van Arabisch-talige christenen. Het is een groep van circa vijfendertig personen, gezinnen en vrijgezellen. Hun voorganger is Ayoub, een administratief medewerker die een Bijbelstudie heeft gevolgd en ook in Afrika evangelist is geweest.

In Den Haag is hij de charismatische spil van zijn kerk. 'Niet alleen kerkdiensten zijn belangrijk bij ons. Als voorganger ben je vierentwintig uur per dag bereikbaar. Als iemand naar het ziekenhuis gaat en geen hulp heeft, of naar de Vreemdelingendienst moet, ga ik mee. Als kerk ben je voor je leden een steunpilaar.' Sinds hij 'het pad van Jezus volgt', zegt hij, heeft hij geleerd om te geven. Gelukkig staat hij er niet alleen voor. 'We doen het met elkaar en met plezier.'

Zo gaat er veel tijd zitten in het begeleiden van mensen die moslim zijn geweest en bang zijn de overstap naar een christelijke kerk te zetten. 'Laatst nog, een jongen uit Syrië. Peter heeft hem gedoopt.' Ook op vrijdagavond is Ayoub volop in touw. Dat begint er al mee als hij in zijn auto de stad rond rijdt om gemeenteleden op te halen voor de dienst – en na afloop weer thuis brengt. 'Onze mensen hebben weinig geld. Met de tram uit Loosduinen naar het centrum kost al drie euro. Dat hebben ze niet.' Gelukkig is er nog een gemeentelid met een auto, en nog één – maar dat is een vrouw die in de zorg werkt en soms op vrijdag moet werken. Om iedereen in de kerk te krijgen is dus een heel gedoe.

Geldgebrek is ook de reden dat er in de kerkdiensten niet wordt gecollecteerd. 'Onze mensen kunnen niets missen.' Gelukkig zijn er in het netwerk van de Havenkerk altijd mensen die voor Bijbels en ander gerei kunnen zorgen als daar behoefte aan is.

Vaste stek

Migrantkerken zijn er in vele soorten. De Havenkerk is de vaste stek geworden voor mensen uit landen als Afghanistan en Iran. Een deel van hen bivakkeerde eerder in de 'vluchtkerk' aan de Sportlaan.

Sommigen zijn weer uit Den Haag vertrokken; anderen zijn gebleven. Over deze groep zegt Strating: 'Ze komen uit gebieden waar oorlog is. De moslimwereld heeft hen teleurgesteld. Daarom is het christelijk geloof belangrijk voor hen geworden. In de spanning van het leven hebben ze daaraan houvast. Dat ik christen geworden ben, zeggen ze, heeft me rust gegeven.'

De Havenkerk is een laagdrempelige kerk. Zo'n tachtig bezoekers, van allerlei slag en afkomst, komen er op zondagochtend bij elkaar. Strating: 'De liederen en de teksten zijn eenvoudig. De meeste mensen hebben geen kerkelijke achtergrond. Ze moeten het wel kunnen snappen.' En de migranten, mengen die zich met de andere Schilderswijkers? 'Een beetje.'

Met nadruk zegt Strating dat de Havenkerk ook door de week haar steentje bijdraagt aan de opbouw van de buurt. Er worden wekelijks maaltijd bijeenkomsten gehouden. 'En we organiseren sportactiviteiten. Nederlanders en Marokkanen voetballen samen.'

Veranderingen

Het is duidelijk dat de rol van 'witte' kerken, katholieke en protestantse, in de Schilderswijk gestaag afneemt. Strating, die al twintig jaar in de Schilderswijk werkt als – formeel gesproken – Nederlands gereformeerd predikant, heeft de verandering met eigen ogen zien voltrekken. 'Toen ik hier kwam, hadden we een groep van vijftien pastores en kerkelijke werkers. Vooral de rooms-katholieke kerk was nog stevig aanwezig. Nu zijn er bij elkaar vier werkers.' Hij haast zich erbij te zeggen dat deze traditionele kerken nog steeds van grote betekenis zijn. Naast de Havenkerk zijn dat de katholieke Marthakerk (Hoefkade) en het Multicultureel Ontmoetingscentrum (Teniersstraat), en de protestantse Lukaskerk (Om en Bij). 'Het zijn levendige kerken.'

Jan Goossensen
Kerk in Den Haag, dec. 2018